

LA CAMPANA E GRACIA

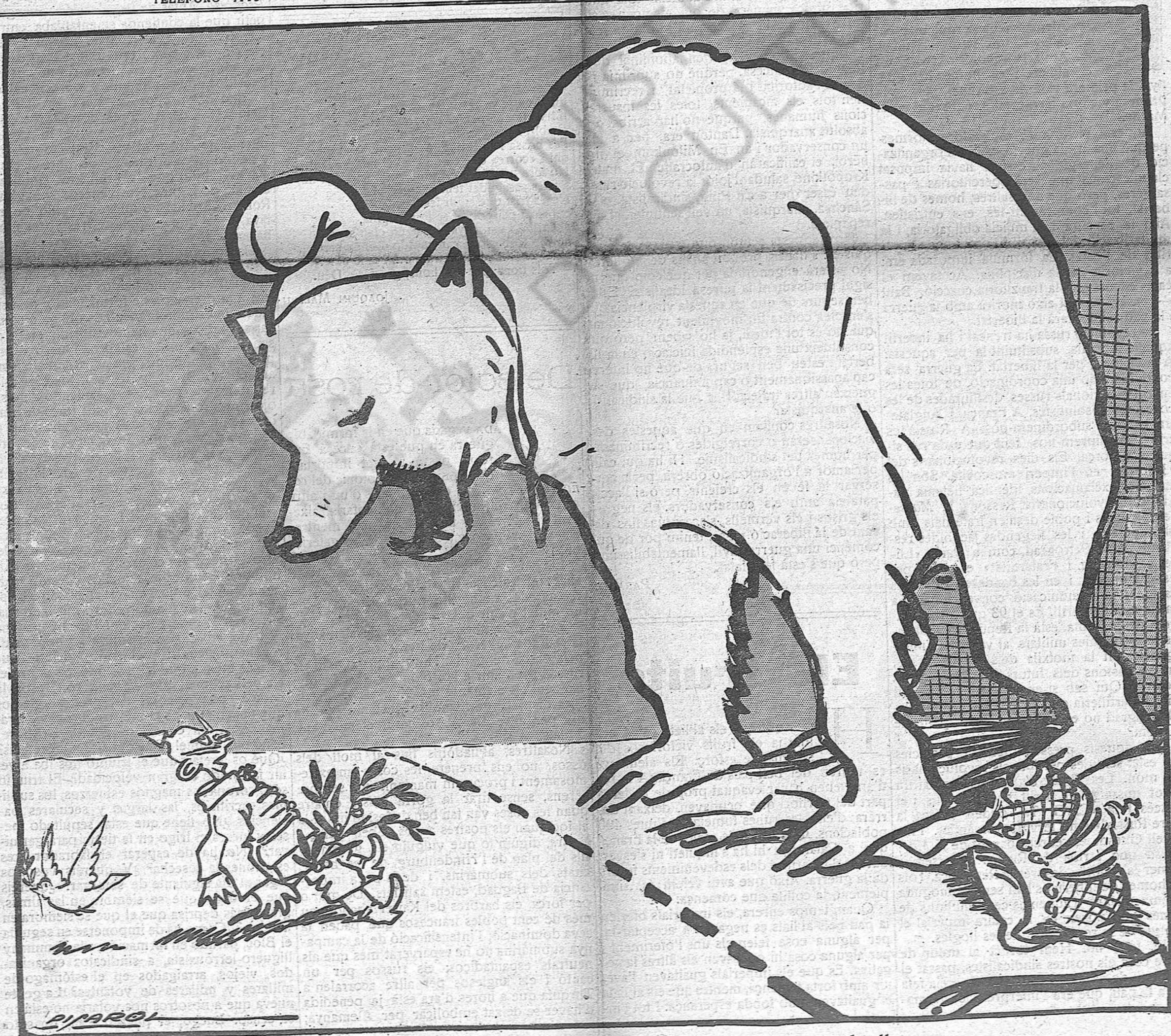
DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
TELÉFONO 4115 - BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Fóra de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANJOER, 2'50

Alemanya i Rússia

—Ara que et volia oferir un ram de llover...
—Pots guardar-te'l per a posar-lo al estofat que et donarem.

La Reconquesta

A la llum dels incendis i a l'estrepit de les explosions de dinamita, els alemanys es retiren del front francès. De la victòria del Marne ençà, no havien fet els aliats un avenç tan gran, ni havien reconquerit una tan ampla faixa de territori. Centenars de pobles que interinament havien esdevingut alemanys, tornen a ésser francesos. I per més que l'invasor cruel els ha deixat convertits en un munt de runes cobertes de fum i flames, allí batega l'esperit de la França, en el gran dia de la llibertat. Els soldats francesos, trepitant les runes de les poblacions reconquerides, han de sentir per elles un amor més gran i més dolç que per les belles ciutats que no han sofert la furia destructora dels barbres.

Retirada voluntaria? Parany? Preparació de nous cops? Totes aqueixes hipòtesis són vanes. D'aquí pocs dies, una gran batalla començarà, probablement, en el front occidental. Però en aquesta batalla pròpera intentaràn els alemanys conservar la línia nova que hagin escollit, i no pas guanyar altre cop i amb escreix el territori perdut.

Això d'ara es la Reconquesta de la França invadida. Aqueixes runes sagrades, l'enemic ja no les tornarà a trepitjar. És cert que el mantenir en el propi poder el territori ocupat no es cap cosa essencial per a l'invasor. Però és una cosa essencial per a l'invadit reconquerir els troços de pàtria esqueixats del territori nacional.

Trescents pobles. Milers de quilòmetres quadrats. Això han recuperat ja els francesos. Quina primavera més prometedora no hi haurà damunt els poblets enrunats i els camps arrasats! Per sota de la devastació criminal, totes les serments d'esperança germinaran al esbategar en l'aire nou la joiosa bandera dels tres colors.

La primera victòria

S'ha dit: amb la revolució russa Alemanya ha perdut una batalla. Completem el judici. Amb la revolució russa, els aliats i els homes han guanyat la primera victòria espiritual, perquè la primera victòria territorial s'aconseguí en el Marne.

Aquesta victòria té esplendors enormes, perquè fins ara la guerra, per a l'organització de l'energia agressiva, havia imposat claudicacions que seran perentòries i passatgeres, però que a nosaltres, homes de llibertat, tot i comprenent-les, ens enristien. Així la censura i la milícia obligatòria, i la militarització del treball i l'omnimoda autoritat de l'Estat. La fórmula imposada era: a la victòria, per la disciplina. Acotavem el cap i excusavem la tranzitoria coacció. Bahl —pensavem— tot això morirà amb la guerra i la pau reintegrarà la llibertat.

La revolució russa ha trencat i ha invertit aquella fórmula, substituïnt-la per aquesta: A la victòria, per la llibertat. La guerra serà conduïda amb una coordinació de totes les energies nacionals russes, deslliurades de les coaccions absolutistes. A França i Anglaterra es diu: subordinem-nos. A Rússia es crida: deslliurem-nos, fent que cada rus sigui una força. Els dies revolucionaris del 93 tornen en l'imperi moscovita. Són les mateixes exclamacions, idèntica lletania patriòtica i revolucionària. Resona la *Marseilles*, soldats i poble desfilen fraternals amb escarapel·les, i les llegendes jacobines resplandeixen a Petrograd, com a París. «Llibertat, Igualtat i Fraternitat» es grava per les cantonades i en les banderes. I després s'afegeix la comunicació convencional! La pàtria està en perill. És el 93 que torna. Darrera de la Duma, està la República i obertes les jerarquies militars al valor i a l'intel·ligència; en la motxila dels soldats russos, van els bastons dels futurs mariscals de la victòria. Qui sab si en aquest jove i pal·lid oficial d'artilleria que ha assaltat l'Almirallat a Petrograd no es redreça el Bonaparte de l'Orient?

Tots aquests pressentiments i profecies han estat sentides per tots els revolucionaris del món. Les *Trade Unions* han enviat un devot missatge al partit socialista rus, i el francès i la «C. G. T.» criden «Visca la lliure Rússia!» amb fervors romàntics. Fins el vell Guèsde es redreça davant de la *Marseilles* que arriba de Rússia. Aconseguir primer la victòria, després la República. Tots els homes de llibertat s'han sentit remoguda l'ànima davant d'aqueixos cent mil·lions de homes que posen en la cadira imperial el triangle de la revolució i de les loggies.

No, tots, no. Hem tornat al dolor de veure com els nostres sindicalistes, passat el moment de la revolució que es creia feta a la pau, que era l'interpretació germa-

nòfila i l'ordre donada pels agents de la propaganda alemanya—es dediquen a trobar tares, a injuriar als nous governants, a demanar que a Rússia s'aboleixi tota autoritat, única manera de que els nostres singulars sindicalistes acceptin i lloïn la revolució russa.

Aquests homes haurien abominat de la Revolució francesa, perquè no suprimia per decret l'autoritat i la propietat, i recriminarien tots els alçaments, totes les insurreccions humanes, perquè no han arribat a lo absolut anarquista. Danton era, per a ells, un conservador i an En Miloukoff, el nou hèro, el calificaràn d'autocràtic. El mateix Kropotkine, saludant joios la revolució russa, deu ésser per a En Puig, sindicalista, o En Sánchez, anarquista, un vell sentimental que repapieja.

Però aquesta actitud, digueu, amics anarquistes: s'hauria produït abans de la guerra? No estarà engendrada per quelcom que no sigui precisament la puresa idealista? Esteu ben segurs de que en aquesta virulència que s'emplea contra un moviment revolucionari que no és tot l'ideal, ja ho sabem, però que constitueix una esplèndida iniciació en la llibertat, esteu ben segurs de que no intervé cap apassionament o cap influència, que segueixen altres trajectòries que la sindicalista o la anarquista?

Nosaltres confiem en que aquestes desviacions seran o corregides o recriminades per homes del sindicalisme. Hi ha qui calla per amor a l'organització obrera, per a conservar la fè en els creients, però si l'acció paral·lela amb els conservadors, els negres, els grisos i els vermells, s'accentua, fins davant de la lliberació russa, tenim por de que comenci una guerra civil, llamentabilíssima, però que s'està fent fatal.

PARADOX

Els fruits

HEUS-AQUÍ que els aliats estan collint ja els fruits victoriosos del seu magne esforç. Els alemanys es retiren del bell país de França. A hores d'ara deuen haver evaquat prop de la terça part del territori que ocupaven, deixant darrera d'ells les runes fumejants d'unes 400 poblacions. Que cap dels amics de la França que a Catalunya hi ha s'inquieti ni s'esveri davant l'incertitud dels esdeveniments futurs de la guerra. Això que avui veiem és, simplement, la collita que comença.

Quan, temps enrera, els imperials oferien la pau i els aliats es negaven a acceptar-la, per alguna cosa feien els uns l'ofertament i per alguna cosa hi oposaven els altres la negativa. És que els imperials guaitaven l'avenir amb forta temença, mentre que els aliats el guaitaven amb fonda esperança. I tot l'in-

terès que tenien els primers en acabar la guerra, tenien els últims en continuar-la.

Avui, quan a Bagdad hi ha clavada la bandera anglesa, quan Bapaume, Peronne, Ham i Roye estan en poder dels aliats i aquests es troben davant de San Quintí; quan els Estats Units estan a punt d'entrar en la guerra, portant a la bona causa la col·laboració del seu gran poder; quan la revolució russa ha tallat d'arrel les secretes intrigues dels reaccionaris russos per a fer la pau separatament; quan les clarors de la victòria final ja s'encenen, podem tots apreciar el mèrit excepcional dels homes que han preparat aquesta victòria, en mig dels dies de perill, d'angunia, de dubte i de pessimisme.

Ara es veu la clarividència dels qui han dirigit l'obra de conjunt de l'«Entente». Ara es veu tot el fons de traïció i d'inconsciència que hi ha en els moviments, descarats o hipòcrites, dels qui volien la pau abans de la victòria.

La gloria de demà compensarà als homes qui han realitzat la gran labor difícil que està fructificant, de les amargors i les ingratitude dels seus conciutadans. Tothom reconeix que l'actual retirada alemanya és una conseqüència de la batalla del Somme i en general de la feina feta l'any 1916. Els homes que, a França, han fet aquesta feina, són Briand i Joffre. I tots dos són allunyats de la direcció de la guerra, en l'hora mateixa del triomf. Ni Briand forma part del nou ministeri, ni Joffre forma part del nou Comitè de guerra. Però els triomfadors són ells.

FULMEN

LA CANÇÓ DE SEMPRE

—I encare dius del viure? Al talentarro que'l viure va inventar, per embustero, li haurien de penjar un gran lleterero al coll, i passejar-lo a dalt d'un carro. Fas bossa i vé el lloguè i l'esguerra el marro; oh! i «corre» que és un gust el fatxendero! No fóra més com cal, que, en lloc de fer-ho s'estés assegudet fent el cigarro? No és trist que sigui festa cada dia pel ric, i pel pobret sempre vigília, vivint bô i empenyat sense un clau seu? No ho trobes que canviant-lo el món seria quan l'home fóra un home?... i la família?

—Tots bons; per ara, bons, gracies a Déu.

JOAQUIM MALLEU

De color de rosa

CADA vegada que en la formidable guerra en que està encesa Europa, passa un fet important que romp la monotonia del *canoneo intermitente*, els partidaris d'un i altre cantó fan mil menes de comentaris, aixecant el fet fins als núvols els uns, mentre els altres el posen al nivell de les galeries dels taups.

Els germanòfils hi són mestres en l'art de exagerar les coses fins a lo apoteòsic o de rebaixar-les a menys importància que la de un bitllet d'ahir del tramvia.

Pels admiradors de la barbarie alemanya, la retirada del Nord de França és una epopeia digna del genial Hindenburg. Quan els russos feien ahir a la Polònia lo mateix que fan avui els alemanys a la Xampanya i a la Picardia, els germanòfils declaraven cada dia per altre als russos completament aniquilats.

Nosaltres, aliadòfils fins al moll dels ossos, no ens prenem les coses tan extremosament i procurem mantenir-nos sempre serens, sense tirar la gorra massa enlaire quan les coses van tan ben dades, ni tirant-la al foc quan els nostres amics reben pal·lica.

Ara, diguin lo que vulguin els germanòfils del plan de l'Hindenburg, de les heroicitats dels submarins, i de la poca importància de Bagdad, estem satisfets. De grat o per força, els barbres del Kaiser abandonen més de cent pobles francesos que patien la seva dominació; l'intensificació de la campanya submarina no ha esparverat més que als neutrals espantadicos; els russos per un cantó i els anglesos per altre acorralen a Turquia que a hores d'ara està ja penedida d'haver-se deixat embolicar per Alemanya;

per tot arreu els imperis centrals van de reculada.

I per sobre de tot això tenim encara un altre motiu poderós per a estar satisfets. Ja no ens retreuran amb la rialla del mofeta la aliança amb la Rússia tirànica, quan ens vantavem de formar en les files dels que lluitaven per la llibertat dels pobles, l'independència de les nacions i la causa de la civilització. En plena guerra ha sapigut el poble rus lliurar-se del seu Czar autòcrata i és ja una digna companya de la llibertadora França.

Tenim, doncs, motius, per a que tot, en aquesta hermosa primavera en que hem entrat, ho vegem de color de rosa.

JEPH DE JESPU

POST-ELECTORAL

“Sursum corda!”

OSOTROS podríamos probar como dos y dos son cuatro que el Bloc ha ganado las últimas elecciones. Con decir que la batalla se libraba entre nosotros (1.900 votos)

y el señor Casas Carbó (300 votos), asunto terminado. Este es el procedimiento de *El Progreso*. Antes de las elecciones venga repetir que la contienda se entablaba entre el lerrouxismo y la «Lliga». Después de las elecciones, y como esta última sacó tres veces más votos y era necesario no aparecer vencidos, pues a mentir y a proclamar que lo que nos proponíamos era derrotar a los traidores. Los traidores somos Marcelino Domingo, Layret, Matons y yo. El procedimiento no es nuevo. Es el mismo de «Pol» y de todos los artistas del alambre electoral. Ya es sabido que la aritmética política es distinta de la otra. No recuerdo si Sagasta o Romero Robledo o qué otro pillo de esta laya, decía que en política tres y tres nunca hacen seis.

Como nosotros, no queremos pasar a la historia en clase de malabaristas y de prestidigitadores, como hemos venido a la política a impregnarla de formalidad y de veracidad. nuestra honradez nos obliga a confesar sin rebozo que hemos sufrido en el pasado comicio un descalabro. Nuestros propósitos eran estos: anular al lerrouxismo, aniquilar a la «Lliga», sacar de casa a los republicanos retraídos, levantando ante sus ojos nuestro penacho de guadales de hombres y nuestra espada de luchadores roja de sangre hasta el puño. Pues bien: en los tres empeños hemos fracasado por esta vez.

A algunos el desastre del día 11 les ha hecho el efecto de un chorro de agua fría en el pescuezo. Al leer el resultado del escrutinio sintieron un enfriamiento en las entrañas, como si les hubieran aplicado un carámbano de hielo en la tripa. A otros les hizo estallar en cóleras tormentosas. ¡Ah, hombres de poca fe, aquellos y estos! ¡Ah, combatientes flojos, milicia agallinada, tropa sin moral, tentada por el espíritu mercenario y por la desesperación! Porque nos han vencido en una escaramuza ¡habremos de revoltarnos contra la ciudad y decirle que es más infame que la prostituta de la profecía de Ezequiel, que deseaba con furor la cópula—son palabras del profeta—de los que tienen el pene como los burros y derraman esperma como los caballos? ¡Ah, rebaño pusilánime! ¿Qué dudáis? ¿Qué teméis? ¿Qué os creíais que el triunfo nos iba a venir facturado en gran velocidad? El triunfo sólo corona los magnos esfuerzos, los sublimes sacrificios, las largas y seculares paciencias. ¿No tiene que estar sepultado meses y meses el trigo en la tierra para germinar? ¿No ha de esperar el labrador tres estaciones la cosecha? ¿Y queréis vosotros segar al día siguiente de sembrar? ¿queréis que el trigo que se siembra en las almas, grane más deprisa que el que se siembra en la tierra? ¿Cómo ha de imponerse en seguida el Bloc, partido en formación, a la Tammany lliguero-lerrouxista, a sindicatos organizados, viejos, arraigados en el estómago de millares y millares de votantes? La gente nueva que a nosotros nos votaría no está en el censo. Luego, el pueblo está, no sólo

**Sangs que bullen
o la frisança del bon temps**

—Tinc una engunia i una fal'lera!...
Aixó és que sento la Primavera.

cansado, sinó escamado, sollispado, y por eso cuesta más ponerlo en tren de actuar. El pueblo no se contenta ya con confesores. Necesita mártires para creer. Dejad que os toque la llaga del costado, pide. Y al que no le encuentra la herida de la lanza le dice: «Tu no eres mi salvador».

El fiasco de nuestra candidatura no me ha dado a mí ni frío ni calor. No estando el terreno preparado para nosotros ¿qué más da ganar que perder? Al día siguiente de triunfar el Bloc ha de estallar la revolución, y mejor el mismo día. Al día siguiente de ganar nosotros, ha de haber en España república, o hemos de perecer. Si no ha de ser así ¿para qué queremos las actas, el poder? La conciencia no nos remuerde, no nos acusa de nada. ¿Hemos cumplido nuestro deber? ¿Hemos sido justos, viriles, incansables? ¿Nos hemos conducido como perfectos republicanos, como celosos patriotas? Pues esperemos tranquilos el día de la justicia. Sentémonos en el suelo, que el cadáver de nuestro enemigo no tardará en pasar. Las actas que ha conquistado habrán servido para amortajarle. En el combate parece que hemos sido baja nosotros, pero las verdaderas víctimas son nuestros adversarios. Habremos perdido la batalla, pero el honor ha quedado incólume. Nos hemos portado como unos valientes, y aun nos quedan ánimos para perder cien pugnás más. Y esto es lo grande, no perder el valor cuando se pierden las batallas. Ser uno contra diez mil. Diez mil ceros no valen nada, si un uno no se les pone delante. Río abajo cualquiera nada. La gracia es nadar corriente arriba.

Estemos hoy más que nunca con el Bloc precisamente porque pierde, porque pasa su viacrucis, porque estos son para él los días del infortunio, de la prueba, de la escasez y de las vacas flacas. Agrupémonos en torno de Marcelino Domingo y de su *Lucha* heroica con sus entusiastas electores de Tortosa. ¿Quién negará que la campaña personal de ese diputado contra el rey y los discursos del mismo contra la aventura de Marruecos es lo más grande y lo más revolucionario que se ha hecho en España? En adelante no me nombréis a Ruiz Zorrilla, ni a Pi y Margall, ni a Salmerón, ni a Costa, que ninguno de ellos ni los cuatro juntos sirven para descalar a Marcelino.

¡Animo, pues! ¡Adelante con nosotros los que no estéis capados! El presente es de los pequeños, el porvenir de los grandes. ¿Nos han vencido hoy? Veremos quien triunfa mañana. Seamos como esos niños que, cuando caen, se levantan riendo. Digámosle al enemigo que no hay que cantar aun victoria porque la batalla no ha terminado. Insistamos. Seamos tozudos. Reanudemos nuestra predicación. Amemos más ahora a Cataluña y a España porque no ven. Volvamos a la cárcel, al desierto. Subamos al

Calvario, si es preciso. Hagamos milagros. ¿El partido republicano está muerto? Resucitémoslo. Pronunciemos el conjuro mágico que porfe en pie a los difuntos. Y Cataluña nos oirá. Y nos oirán hasta los no catalanes recalados aquí. Barcelona obedecerá a nuestro silbido y se congregará en torno nuestro. El pueblo vendrá a nosotros, porque en nuestra frente está la verdad, porque en nuestro pecho está el fuego, porque nuestra palabra lo embriagará. Autonomía, república, revolución: no hay más credo que ese, no hay más fe que esa. Aquí hace falta una robusta y potente izquierda catalana. Hagámosla, esa izquierda. O fortalezcámosla, que hecha ya está. Y ¡jarriba los corazones! ¡excelsior! ¡aleluya! viva Cataluña! ¡viva la república! ¡Amunt sempre! que dice Queraltó.

ANGEL SAMBLANCAT

EL COMEDIANT

El primer jorn de conèixe'l va donar-me l'impresió, segons les seves paraules, de ser un gran defensor per les lluites proletaries, amb energia i braó. I és lògic, perquè s'hi veia en sa conversa ardí el foc de la venjança suprema que a l'humil omple d'enyor. Més això era en teoria; en la realitat, un cop conegut el peu que calça, canvia bastant de color. Té ferma vocació artística, i Talia és sa afició; i és una gran meravella despenyant els *traïdors*, especial nom de certs tipus en l'argot de bastidor. I entre l'ambient sociari jo crec que sa vocació té una virtut exaltada, dintre els seus senyalats dons. Fins, observant sa conducta, puc afirmar, sens temor, que, fent deu mil baberotes i l'esguard d'ignocentó, interpreta en la comedia de la vida el ver traïdor...

RAMÓN DE RIBAS

Estrategia

ESTÀ vist que als alemanys no-més els hi agrada guanyar. I tant que han de perdre, pobrets! Ells, mentre *totes els hi ponen*, van bé. Avancen, fan l'home, escupen de gairell, maten algunes criatures si se'ls hi fiquen entre cames, fan tot lo que poden.

Però, ah, si van mal donades! Aleshores ja no els hi aneu amb romanços. Apart lo de les criatures, que ho tenen tant a la massa de la sang que no se'n poden desvejar, ja no tenen alè per a res més... i guillen... guillen!

Ara estan guillant que no poden més. Com que els altres han començat a guanyar, ells no poden aguantar, no saben resistir, no tenen aguant. I fugen.

De l'altra banda, els anglesos, amb la pipa a la boca, els veuen marxar, els miren atropellar-se a la fogida, tot rient sense ni pendre's la molestia de donar-los-hi consideració...

I els altres, els matons perdona-vides (vides que no siguin d'infants), els talla-mans fugen, fugen...

Això sí; el germanofil espanyol està tranquil. Tot és estrategia. La qüestió és *retirar-se* amb estrategia. Lo important, lo científic, lo *kolossal* és l'estrategia. Lo demés no val la pena. I aquesta retirada alemanya entusiasma al germanofil espanyol. Això és estrategia i militarisme i ordre i organització!

Per nosaltres, que se'n apuntin quatre. No tenim cap inconvenient en confessar que els alemanys se la carregaran definitivament... amb molta estrategia. Ells perdràn, però serà amb estrategia. No hi tenim res que dir. A l'endemà de la seva derrota

estrategica, que en tirin un troç a l'olla de estrategia, a veure si aixís se'n embafen.

Això de l'estrategia recorda aquella graciosa aventura del mai prou plorat senyor Llanas.

Com trobés a un amic indignat perquè un altre l'havia bofetejat, se'n prengué ell la cura de castigar l'agravi; i conduint al bofeteador li digué amb dignitat:

—Vostè ha donat una bofetada an aquest amic meu?

—Sí, senyor!

—Veiam, home. Clavi-n'ni una altra davant meu. Veiam.

I l'altre li tornà a plantar plantofada.

Aleshores En Llanas, *estrategicament*, digué al seu amic bofetejat de nou:

—Anem-nos-en, anem. Aquest home acabaria per pegar-me a mi i tot.

Pura estrategia d'un mestre d'humorisme que, passant els anys, havia d'èsser posada en pràctica per l'exèrcit bel·licós del Kaiser!

Ja veuen, senyors germanofils. Nosaltres, gent del pla de la Boqueria, ens en riem una mica d'aquesta tàctica estrategia que a vostès els té ara embabiecats.

MARCEL

SONATA XII

Avui sí que podem trincar a gust. Es una delícia llegir els diaris aquests dies. Els anglesos avançant Bagdad enllà; els francesos i anglesos llençant cap al Rhin a les hordes germàniques; zeppelins per terra; Italia atacant de ferm; formidables combats a Macedonia, i sobre tot, aquesta gloriosa revolució russa, que ha il·luminat el món amb son esclat.

No sé perquè, però quan assassinar, millor executaren, al monjo aquell arribat de les estepes siberianes, compreguí que'ls acontèiments se precipitarien en aquest gran infant que és la Rússia.

I aixís ha estat, sortosament. Arribà un dia en que'ls representants del poble, escarnits per l'emperador i sa muller i els palatins, digueren:

—Prou!

I despatxaren al emperador de totes les Russies, com se despatxa una criada, deixant-li dir que és ella la que se'n va. Després, per a celebrar-ho, degollaren l'àguila imperial i se la menjaren i obriren les portes de les presons als presos polítics.

Què serà ara Rússia? Una república, un regne constitucional com Anglaterra o com tindria d'èsser la nostra Espanya? Ja s'ho faràn. Són a casa seva i poden conèixer millor que nosaltres que és lo que'ls hi convé. Si es tractés de les grans urbs casi podríem profetitzar, les banderes vermelles són un símbol, però la Rússia és molt gran, hi han molts pagesos, pot ser milers d'ells encara ignoren que'l seu pare ha pujat al cel; vaja, que al seu pare el tenen tancat a Crimea.

El que ha quedat bé és el germà de l'emperador.

L'home ha dit:

—Me regales un imperi? Bé! I si l'imperi no'ns vol? Cal noi, cal Que ho digui ell. Li convinc? Perfectament. No? Doncs a casa o a les trinxeres altra volta.

I la que m'ha fet riure és la dona de l'emperador. Conten que digué:

—Ja no sóc més que una germana de la caritat!

Bromista! més que bromista!

També deu estar content En Baroja, que tant esperava dels russos. Me sembla que d'aquesta feta planta als germans i es fa rus-sòfil.

Els americans se preparen, els xinos se preparen. D'un moment a

l'altre vindrà la gran embestida mundial contra la bestia, i només nosaltres, arrupits en un recó de món, veurem parar les fàbriques per manca de carbó i cotó, no tindrem menjar perquè enrecordant-se de que amor amb amor se paga, ningú ens donarà la mà, i acabada la gran guerra, pot-ser ens faràn l'honor, veientnos pobres i deshonrats, de aprofitar alguna tireta de la nostra pell.

No'ns posem malincònics; avui per Rússia! Bevem.

MORITZ VI

JA'L TENÍM!...

Per fi és una realitat el nostre somni daurat!...

¿No desitjavem tení, fet aquí o encarregat, xic o gros, un submarí?... Doncs eureka i prou glori; el miracle s'ha operat!... ¿No us han referit l'història? Curta, més d'interés plena, jo la conec de memoria... Otu-la, que val la pena.

Construït el submergible en una important dressana de la costa americana, va sortir amb temps bonancible i mar sossegada i plana com un safreig apacible, amb rumbo a la terra hispana.

La gent que'l vegé marxà deia, entusiasmada:—Ahl... Es el millor submarí dels que avui naveguen. Ja no's pot anar més enllà... Ben tallat, elegant, fi... Si algún dia ha de servi, calculeu si's lluirà!...

Però, a les tres singladures, les aigües, alborotades, comencen a fer-se dures; el barco, amb les sotragades sent quelcom a les juntures i en una forta escamesa, cracl... la màquina, malmesa; el combustible, vessat; el casco, un xic masegat, i si no és un gran vapor que té l'amabilitat de tirar-li per favor un calabrot reforsat, s'hauria vist, l'infelis, en un serio compromís, d'aquells que, generalment, —exemple, el *Reina Regent*— acaben en l'últim pis del salabrós element.

Remolcat com un invàlid, lluitant amb corrents contraries i entre peripeies varies, un dematí trist i pallid, tocà per fi a les Canaries, i allí el tenim actualment, refent-se tranquilament de les seves amargures i esperant les compostures amb que un manyà, intel·ligent en rebllats i soldadures, curarà discretament les nafres de ses hetzures.

De tots modos, aquest viatge, que tan bellament ens mostra

De tornada

—Mossén Nofre!... Ja ha arribat?

—Sí, noia, ja em tens aquí.

—Sapigués com l'he anyorat!

—I tu, el que m'has fet patí!

del barco-peix el coratge,
com a resum ¿què'ns demostra?
Que si el desèm en un port
d'aquests que semblen estranys,
i el ponent i el vent del nord
no van a causar-li danys,
per poc que estigui de sòrt,
tenim submarí per anys.

C. GUMA

DE LA GUERRA

FETS CONEGUTS DEL 16 AL 22 DE MARÇ DE 1917

Per terra

Al front occidental està produint-se el fet més gros d'ençà de la batalla del Marne. Els alemanys han emprès la retirada general des de Arras al riu Aisne. Tres centes poblacions franceses han estat reconquerides, entre elles Bapaume, Peronne, Roye, Ham, Lassigny, Nesle i Tergniér. L'avenç franco-anglès arriba an alguns punts a una cinquantena de quilòmetres de profunditat. Causa de la retirada? Per nosaltres, és claríssima. Els franco-anglesos estaven a punt de pendre la ofensiva, que hauria obert una nova batalla del Somme, corregida i augmentada. I els alemanys, terriblement castigats l'any passat al Somme, no s'han vist amb coratge d'aguantar l'empenta.

Al front rus, cap fet d'importància. Però al darrera del front, la revolució ha guanyat una gran batalla contra els germanòfils.

Al front italià, intensificació de la lluita d'artilleria.

Al front romanès, cap fet important.

Al front de Macedònia, atacs dels francesos al Nord de Monastir, que els han valgut l'apoderar-se d'algunes posicions i el fer 1.200 presoners.

Al front de l'Armènia, els russos s'han apoderat de la ciutat de Van.

Al front de Persia, s'han apoderat de Kermanschali i són molt més endavant.

Al front de Mesopotàmia, els anglo-indis han infligit noves derrotes als turcs i s'han apoderat de Bakuba.

Per mar

Un contratorpeder anglès ha anat a fons per efecte d'una mina.

Un altre va ésser enfonsat per un torpedu amb ocasió d'un atac de contratorpeders alemanys a la costa britànica.

Per l'aire

Els Zeppelins han tornat a volar damunt el sud-est d'Anglaterra, sense causar greus danys.

Un Zeppelin que anava a bombardejar París, fou abatut a Compiègne per l'artilleria antiaèria francesa, morint els tripulants.

Un dirigible italià ha bombardejat diverses localitats austríaques.
Un avió francès ha tirat bombes damunt Francfort.

REPICS

FEDERALISTES de totes menes s'apressen a organitzar la «Diada Pi i Margall».
Al bon èxit d'aquella festa que's prepara havem d'ajudar-hi tots els republicans, millor dit, tots els catalans; perquè Don Francisco tingué molts aspectes honorables i cada un d'ells pot portar el seu contingent a la col·laboració del festival.
Siguem-hil

Se'ns prega l'inserció de la següent crida:

«Totes aquelles persones que estiguin conformes amb l'orientació i contingut del manifest de la *Lliga Antigermanòfila*, publicat en la revista «Espanya» poden enviar lo més aviat possible la seva adhesió a nom de Josep Torrubia, Argentona, 2 i 4, principal, al objecte de poder-les convocar per a la constitució definitiva de la secció barcelonina de la esmentada *Lliga*, que tindrà lloc la pròxima setmana.»

Un que se'n va, però tornarà:

«Segun rumors, el Prelado de Barcelona se propone marchar a Roma terminada la Cuadecima.»

A Roma?

Por todo?

«Es que, en vista del èxit de les missions, vol mirar si arregla això de la guerra europea?»

L'altre dia el president del Congrés, senyor Villanueva, trobant-se a Barcelona, va visitar les caves d'En Maristany.

I el comte de Lavern va obsequiar al foraster amb una copa de un vi de més de dos cents anys.

Dos cents anys! Ja veuen si rancieja el vi d'aquests homes.
Tant com la seva política.

Cerimonies radicals.

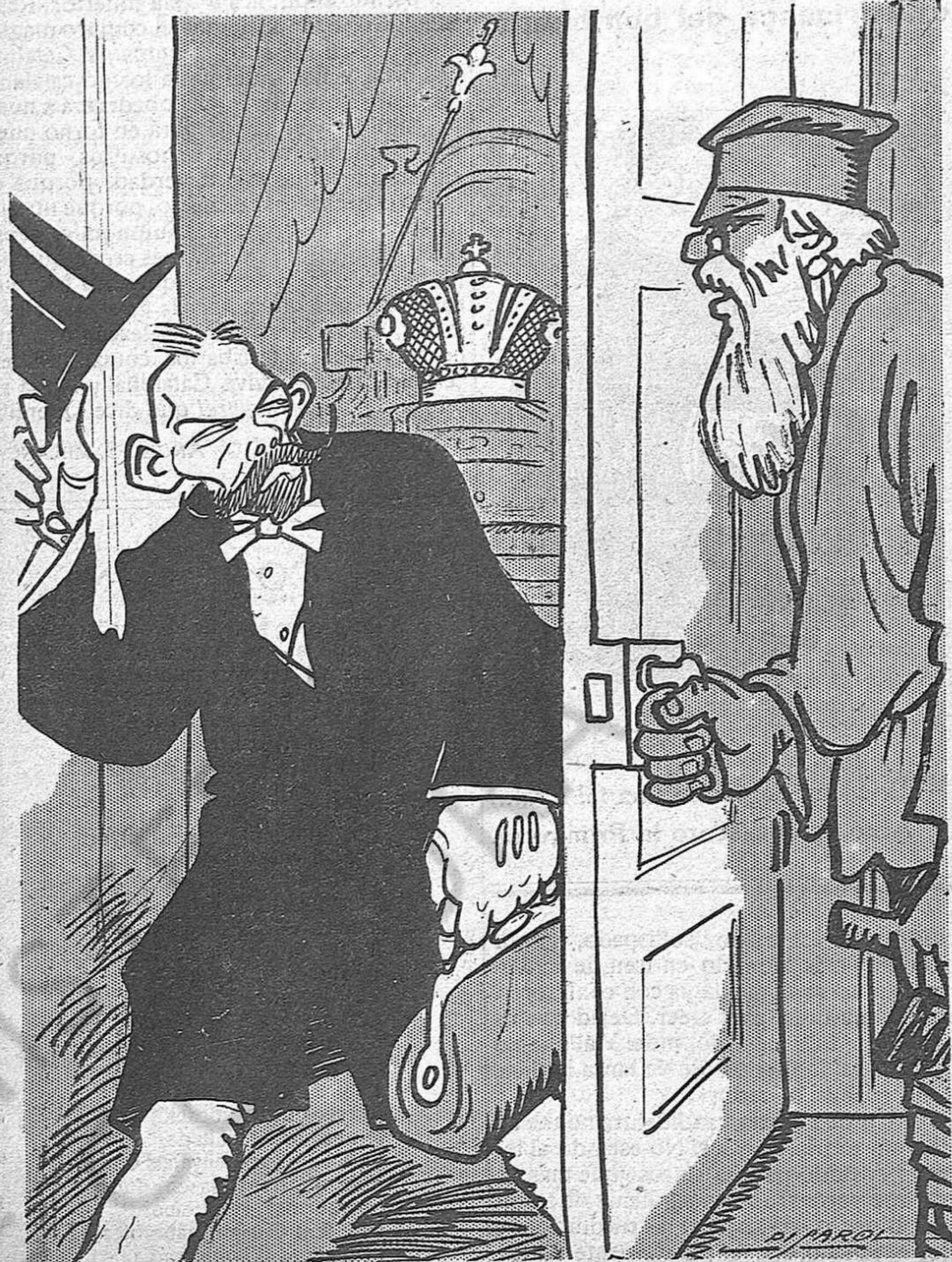
Els lerrouxistes celebren a la *Casa del Pueblo* un acte commemoratiu de la revolució russa.

A manca de pa, bona és la coca.

Ja que no poden festejar la seva, de revolució, festegen la dels altres.

Però don Alexandre, si fos home de sentiments, tot cel·lebrant aqueix acte, la cara li hauria de caure de vergonya.

Un magnat que abdica

— Aquí vos la deixo, estimat mujick.

— Bon vent, i tan-de-bó tingui forces imitadors

S'anuncien unes funcions teatrals executades per aficionats integristes.

Tenen per objecte aquestes representacions estrenar un drama de l'il·lustre carlinac Nocedal. Ignorem el títol de l'obra però ens el figurem: «*Savalls que torna.*»

Les femelles que actuen de catòliques en la Defensa Social, aquelles que se'n van a sermó deixant els lliats per fer i el vaset per a rentar dessota'l lliat, han acordat felicitar al Doctor Reig per l'èxit de les Missions.

Realment, tenen raó. El gran succés de les prediques quaresmals tindria de cel·lebrar-se amb un acte ressonant.

Per exemple:

*Amb un rosari cantat,
pels carrers de la ciutat.*

En un mateix dia i en un mateix diari, llegim: «Ayer llegó el señor obispo de Vich.»

«Anoche salió para Madrid el prelado de Solsona.»

«Hoy marcha a Valencia el obispo de Solsona.»

Ara ja entenc perquè els bisbes són *Il·lustríssims*. Es clar, com que viatgen tant; que ja ho diu la dita: «No hi ha res que il·lustri tant com els viatges.»

Els jaumins de Sant Gervasi cel·lebraren diumenge passat la seva diada.

A la nit anaren formats, a tall de conqueridors alemanys; carrer de Salmiron avall, provocant.. l'hil·laritat dels bons graciencs.

Hi anaven quinze banderes!

I pendons, quants?

Urgent:

«Se ha constituído en el distrito séptimo un círculo maurista.»

Caraml..

Ja hi feia falta, ja!..

Felicitem als veïns del esmentat districte per la gran victòria, encara que estem segurs que haurien preferit que'ls haguessin empedrat els carrers.

A Rússia ha triomfat damunt la tirania de l'autocràcia la democràcia del poble.

...Com que'ls alemanys perden, una nova auba s'esten damunt del món.

La carn escasseja. La carn està a un preu impossible. A la plaça no hi ha carn.

La carn ha sigut vençuda, vaja! Ja poden estar contents els senyors de les *missions!* Finalment s'han sortit amb la seva!

A França, una vegada més l'esperit lliberador i democràtic s'ha imposat. ¡Llàstima que hi hagi una excepció i que aquesta sigui la d'En Clemenceau! Però repelint la vigoria espiritual de la seva història, França segueix son camí. I els ulls, fets en ella, la beneixen!

Hi han coses que no s'acaben de païr. Això de que En Prat de la Riba hagi tingut tres mil vots de majoria i que en canvi, ningú hagi fet esment del nacionalisme lliberal cristià, de En Casas Carbó, és una cosa que no s'acaba d'entendre.

Sevilla està inundada.

El Rei anà a visitar-la.

Sevilla està menaçada de miseria.

Sevilla inundada està en trista situació. El Rei s'hi deixa veure.

Llegint aquestes coses que passen a un poble inundat, un hom pensa en allò de la gota d'aigua que fa sobreixir el vas massa plè.

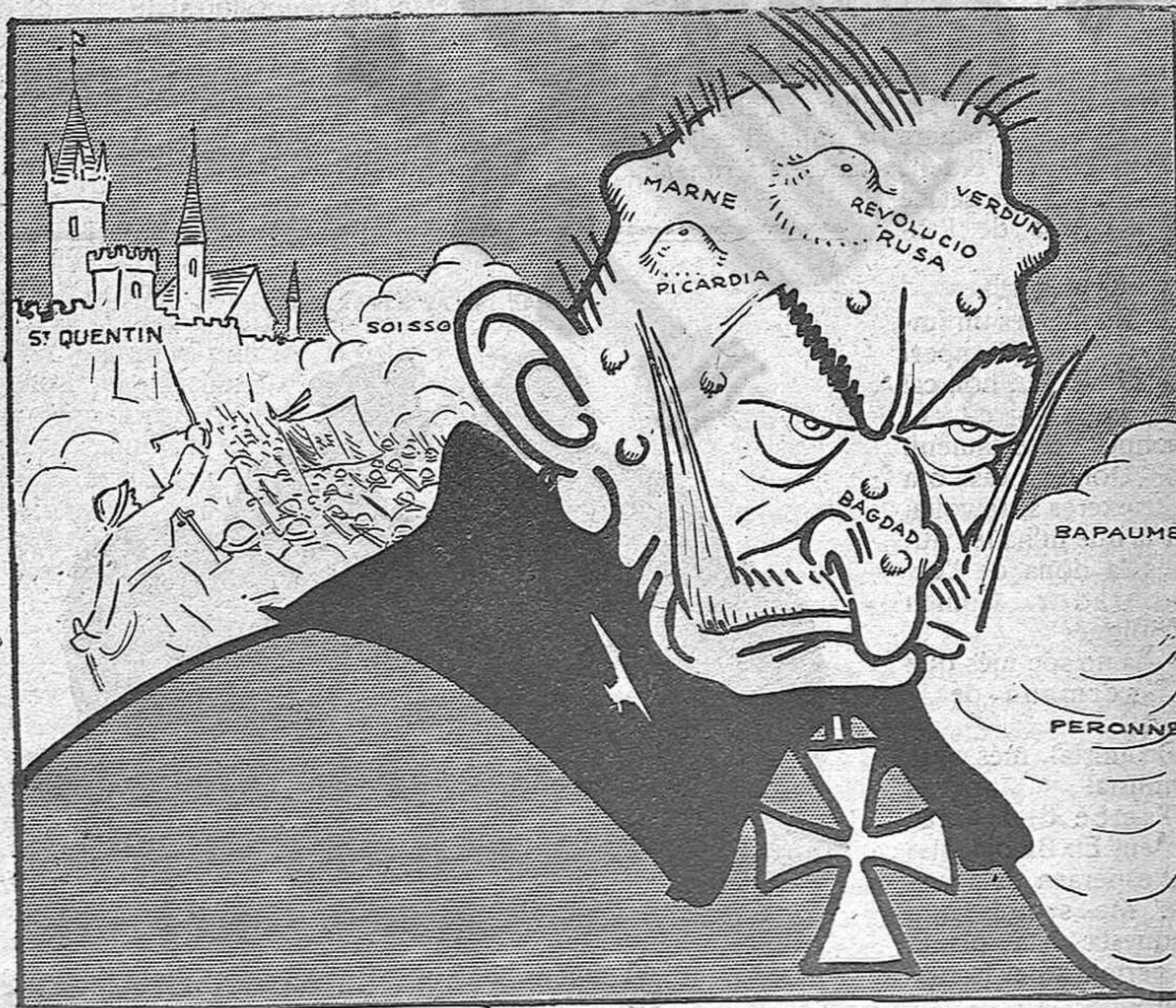
A Madrid, ho han dit els telegrams de la premsa, s'ha creat una «Casa de Familia». Ens alegra molt que a Madrid ens copiïn les coses bones que aquí tenim ja fa temps. Ens sembla molt bé. La *Casa de Familia* no és cap novetat.

Però afegeixen els telegrams: «El Gobierno ha ofrecido su apoyo a la Comisión organizadora.»

I això si que ja és una novetat, veritat. Mossèn Pedregosa?

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Oim, número 8

Esclats primaverals

— Redeu, quina granellada!.. I pensar que tot just som al començament!..